

РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ РОСТУ ТА РОЗВИТКУ МОЛОДНЯКУ ОВЕЦЬ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ

І. А. Гладій*, аспірант

ORCID: 0000-0003-3078-1103

Інститут тваринництва степових районів імені М. Ф. Іванова
«Асканія-Нова» - Національний науковий селекційно-генетичний
центр з вівчарства
вул. Соборна, 1, смт Асканія-Нова, Каховський р-н,
Херсонська обл., 75230, Україна
e-mail: ilonamelnyk23@gmail.com

В Україні методом міжпородного схрещування створюється новий генофонд овець м'ясного напрямку продуктивності для розведення в умовах південного степу. При цьому в якості однієї із материнських порід використовуються вівцематки асканійської тонкорунної породи, в якості батьківських – барани-плідники порід зарубіжної селекції, тексель та мериноландшаф.

Об'єктом досліджень слугували баранчики трьох піддослідних груп: I група – чистопородні асканійські мериноси (АТ), n=20; II – помісі ½ кровності меринос x мериноландшаф (АТхМ), n=21; III – помісі ½ кровності меринос x тексель (АТхТ), n=15.

У процесі дослідної роботи здійснювався моніторинг росту та розвитку отриманого помісного молодняку у порівнянні з чистопородними тваринами.

Відомо, що взаємозв'язок між процесами росту й розвитку – це відповідність між кількісними та якісними змінами, що відбуваються в організмі тварини у процесі онтогенезу. Оскільки продуктивність дорослих тварин пов'язана з ростом і розвитком в ранньому онтогенезі, а їх рівень закладається в період вирощування молодняку, жива маса є предметом поглибленого вивчення. Сучасними дослідниками при вивченні інтенсивності росту молодняку різних варіантів підбора батьківських пар встановлено, що кращі показники середньодобового приросту мають тварини, отримані у підборах з використанням баранів м'ясних типів. З огляду на вище зазначене проведені нами дослідження

---

*Науковий керівник: Іовенко Василь Миколайович, доктор с.-г. наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

показали, що під час всього періоду спостереження баранчики дослідних груп характеризувалися відносно високою живою масою. При народженні вірогідно вищу живу масу мали помісі АТхТ – 5,8 кг ($P < 0,1$). Ровесники інших генотипів їм поступалися на 1,1 кг ($P < 0,1$). Аналогічна ситуація мала місце і до 6-ти місячного віку. При цьому мінливість даної ознаки в представленій групі при народженні була найвищою, $C_v=26,24\%$. Для порівняння, в середовищі чистопородних тварин коефіцієнт мінливості складав лише 17,48%.

Впродовж наступного періоду вирощування виявлена відмінність збереглася і, наприклад, у віці 6 місяців чистопородні тварини поступалися за цим показником своїм аналогам на величину 4,89-7,02. Тобто, встановлена залежність свідчить про те, що місцеві вівці з довготривалою історією розведення більш консолідовані за ознакою маси тіла і краще адаптовані до умов середовища порівняно з новоствореними генотипами.

Більш детальний результат росту і розвитку в ягнят було отримано шляхом комплексного аналізу через оцінку середньодобового, абсолютного та відносного приростів. Встановлено, що за абсолютними приростами група АТхТ впродовж всього періоду дослідження переважала своїх ровесників (АТ - 27,5; АТхМ - 29,9; АТхТ - 33,1). Тобто, в цей час більш стресостійкими були саме тварини, отримані від схрещування асканійської тонкорунної породи з породою тексель.

За період від народження до 6-ти місячного віку найвищі середньодобові прирости мали саме ці генотипи (156,6 г проти 130,5 і 147,0 г).

Що стосується відносних приростів, то спостерігається досить цікава ситуація. Від народження до 2-х місячного віку та від народження до 6-ти місячного віку значну перевагу мали помісі АПхМ, а група АТхТ – найнижчі показники протягом всього періоду, крім періоду від 2-х до 4-х місячного віку: I - 29,9%; II - 31,9%; III - 42,4%.

Стосовно загального коефіцієнту росту, то в цілому відмінності між окремими генотипами баранчиків спостерігали лише в період від народження до 2-х місячного віку (4,1; 4,3; 3,6) та від народження до 6-ти місячного віку (6,8; 7,8; 6,7), де переважає група АТхМ.

Таким чином встановлено, що кращими показниками розвитку живої маси тіла впродовж піврічного періоду онтогенезу характеризувався помісний молодняк. Проте, лінійна динаміка величини цієї ознаки відсутня, що пов'язано, на наш погляд, з різними умовами годівлі цих тварин в різні етапи вирощування.

Величину лінійних параметрів молодняку досліджено при

народженні, у 2-х, 4-х та 6-ти місячному віці. При цьому встановлено, що помісі АТхТ за величиною лінійних параметрів мають такі проміри: у двох- та чотирьох- місячному віці за шириною грудей (18,5-23,5 см) та обхватом грудей (75,0-87,5 см), а у шестимісячному віці за п'ятьма промірами: висота в крижах (60,4 см), ширина грудей (24,0 см, $P < 0,01$), глибина грудей (28,8 см), коса довжина тулубу (66,0 см, $P < 0,1$), обхват грудей (104,0 см, $P < 0,01$). Їм за вказаними параметрами суттєво поступалися тварини інших генотипів. Наприклад, за обхватом грудей у два місяці на 3,2-4,4 см; у чотири місяці на 4,5-5,9 см ($P < 0,1$); у шість на 7,9-9,6 см. За шириною грудей у 2-х місячному віці на 1-1,5 см ($P < 0,01$); у 4-х місячному на 1,2-2,8 см ($P < 0,1$); у 6-ти – на 1,9-2,2 см ($P < 0,01$).

Перевагу зазначеного генотипу над ровесниками інших груп ягнят, що досліджувалися, повністю підтверджують індекси будови тіла.

Так, при народженні та у віці два, чотири та шість місяців цей молодняк мав вищі величини індексів збитості, грудний та масивності. Наприклад, грудний у 6-ти місячному віці складав 83,5 см проти 79,9 см та 80,7 см. Індекс збитості – 157,6 у 6-ти місячному віці, що на 10,4 більше груп ровесників; індекс масивності у 6-ти місячному віці 175,9 см проти 164,0 см та 165,1 см у двох інших групах ($P < 0,001$).

Відмінності між генотипами визначено і за показниками інтенсивності росту. Встановлено, що вища інтенсивність формування характерна для АТхТ і становила 1,21, що на 0,01-0,06 вище груп одноліток. Разом з цим, за індексом рівномірності росту тварини різних генотипів росли і розвивалися відносно рівномірно ($IP = 0,06-0,07$).

За результатами досліджень також показано, що тварини АТхТ характеризувались найвищою напругою росту (1,29), яка на 0,14-0,28 одиниць вища, ніж в інших піддослідних генотипах.

В цілому встановлено, що кращими параметрами розвитку характеризувалися помісі текстель з асканійською тонкорунною породою, тому цей варіант схрещування має самий високий генетичний потенціал м'ясної продуктивності. Тобто, ці тварини за своїми адаптаційними здібностями цілком придатні для розведення в умовах півдня України.